

Shrnutí hlavních poznatků

V Jihomoravském kraji bylo ke konci roku 2024 celkem 673 samosprávných obcí. Obce v Česku se dělí na tři stupně podle toho, jaký rozsah státní správy vykonávají v přenesené působnosti. Největší část agendy je svěřena obcím s rozšířenou působností (tzv. obce III. stupně – ORP). Do správního obvodu obce s rozšířenou působností spadají obce s běžným obecním úřadem vykonávající pouze základní agendu v rámci přenesené působnosti (tzv. obce I. stupně) a obce s pověřeným obecním úřadem (tzv. obce II. stupně – POÚ). Z celkového počtu obcí bylo 21 obcí s rozšířenou působností, 35 obcí s pověřeným obecním úřadem, zbývající obce měly běžný obecní úřad. Status města mělo 50 obcí a dalších 41 obcí bylo městysem.

Základní charakteristika správních obvodů obcí s rozšířenou působností

- Blansko – zahrnuje 43 obcí s celkovým počtem 57 368 obyvatel, podílí se 4,7 % na počtu obyvatel kraje. Průměrný věk obyvatel dosahuje 43,6 let. Z celkového počtu obyvatel ve věku 15 let a více je 62,3 % obyvatel ekonomicky aktivních. Ke konci roku 2024 dosáhl podíl nezaměstnaných osob 3,06 %.
- Boskovice – leží na území o rozloze 51 101 ha, spadá sem 73 obcí s celkovým počtem 53 899 obyvatel. Průměrný věk obyvatel dosahuje 42,8 let. Z celkového počtu obyvatel ve věku 15 let a více je 60,9 % obyvatel ekonomicky aktivních. Ke konci roku 2024 dosáhl podíl nezaměstnaných osob 4,82 %.
- Brno – rozkládá se na území o rozloze 23 018 ha. S největším počtem obyvatel 402 739 a největší hustotou zalidnění 1 749,6 obyvatel na km², je druhým největším městem České republiky. Statutární město Brno se člení na 29 městských částí, Průměrný věk obyvatel dosahuje 42,7 let. Z celkového počtu obyvatel ve věku 15 let a více je 66,9 % obyvatel ekonomicky aktivních. Ke konci roku 2024 dosáhl podíl nezaměstnaných osob 4,86 %.
- Břeclav – v 18 obcích zde žije 59 492 obyvatel. Průměrný věk obyvatel dosahuje 44,4 let. Z celkového počtu obyvatel ve věku 15 let a více je 62,0 % obyvatel ekonomicky aktivních. Ke konci roku 2024 dosáhl podíl nezaměstnaných osob 4,69 %.
- Bučovice – na rozloze 17 100 ha zde ve 20 obcích žije celkem 16 827 obyvatel. Průměrný věk obyvatel dosahuje 42,5 let. Z celkového počtu obyvatel ve věku 15 let a více je 62,7 % obyvatel ekonomicky aktivních. Ke konci roku 2024 dosáhl podíl nezaměstnaných osob 4,55 %.
- Hodonín – přestože počtem obcí 18 nepatří k největším obvodům, s počtem 59 377 obyvatel se zařadil na páté místo ze všech správních obvodů Jihomoravského kraje. Průměrný věk obyvatel dosahuje 44,7 let. Z celkového počtu obyvatel ve věku 15 let a více je 61,2 % obyvatel ekonomicky aktivních. Ke konci roku 2024 dosáhl podíl nezaměstnaných osob 6,79 %, což byla nejvyšší hodnota mezi všemi ORP v Jihomoravském kraji a o 2,05 procentního bodu převyšoval krajský průměr.
- Hustopeče – počtem obyvatel 37 731, žijících ve 28 obcích se řadí ke středně velkým správním obvodům v Jihomoravském kraji. Průměrný věk obyvatel dosahuje 43,0 let. Z celkového počtu obyvatel ve věku 15 let a více je 62,8 % obyvatel ekonomicky aktivních. Ke konci roku 2024 dosáhl podíl nezaměstnaných osob 3,03 %.
- Ivančice – správní obvod zahrnuje 17 obcí, na území o rozloze 17 250 ha žije 25 439 obyvatel. Průměrný věk obyvatel dosahuje 42,8 let. Z celkového počtu obyvatel ve věku 15 let a více je 61,9 % obyvatel ekonomicky aktivních. Ke konci roku 2024 dosáhl podíl nezaměstnaných osob 2,79 %.
- Kuřim – na rozloze 7 705 ha zde žije v 10 obcích 24 774 obyvatel. Průměrný věk obyvatel dosahuje 41,8 let. Z celkového počtu obyvatel ve věku 15 let a více je 65,8 % obyvatel ekonomicky aktivních. Ke konci roku 2024 dosáhl podíl nezaměstnaných osob 3,03 %.
- Kyjov – na 47 033 ha se rozkládá 42 obcí správního obvodu Kyjov. Celkem 55 070 obyvatel tohoto území tvoří 4,5 % obyvatelstva Jihomoravského kraje. Průměrný věk obyvatel dosahuje 44,5 let. Z celkového počtu obyvatel ve věku 15 let a více je 60,2 % obyvatel ekonomicky aktivních. Ke konci roku 2024 dosáhl podíl nezaměstnaných osob 5,47 %.
- Mikulov – je tvořen 17 obcemi s 20 861 obyvateli na území o rozloze 24 411 ha. S podílem vinic dosahujícím 15,6 % se řadí na první místo ze všech správních obvodů Jihomoravského kraje. Průměrný

věk obyvatel dosahuje 43,4 let. Z celkového počtu obyvatel starších 15 let je 62,3 % obyvatel ekonomicky aktivních. Ke konci roku 2024 dosáhl podíl nezaměstnaných osob 5,57 %.

- Moravský Krumlov – s rozlohou území 34 785 ha zahrnuje 33 obcí, ve kterých žije 22 725 obyvatel. S nejnižší hustotou zalidnění 65,3 obyvatele na km² se zařadil na poslední místo ze všech správních obvodů v Jihomoravském kraji. Průměrný věk obyvatel dosahuje 43,5 let. Z celkového počtu obyvatel ve věku 15 let a více je 61,5 % obyvatel ekonomicky aktivních. Ke konci roku 2024 dosáhl podíl nezaměstnaných osob 4,78 %.
- Pohořelice – má rozlohu 19 528 ha, 13 obcí obývá celkem 16 198 osob, jedná se o správní obvod s nejmenším počtem obyvatel, žije zde pouze 1,3 % populace celého kraje. Průměrný věk obyvatel dosahuje 40,9 let. Z celkového počtu obyvatel starších 15 let je 64,6 % obyvatel ekonomicky aktivních. Ke konci roku 2024 dosáhl podíl nezaměstnaných osob 3,94 %.
- Rosice – na ploše 17 445 ha je rozmístěno 24 obcí. Žije zde 27 164 obyvatel, jejichž průměrný věk dosahuje 41,8 let. Z celkového počtu obyvatel ve věku 15 let a více je 63,3 % obyvatel ekonomicky aktivních. Ke konci roku 2024 dosáhl podíl nezaměstnaných osob 3,12 %.
- Slavkov u Brna – zahrnuje 18 obcí, v nichž na rozloze 15 770 ha žije celkem 25 212 obyvatel. Průměrný věk obyvatel dosahuje 40,8 let. Z celkového počtu obyvatel ve věku 15 let a více je 65,5 % obyvatel ekonomicky aktivních. Ke konci roku 2024 dosáhl podíl nezaměstnaných osob 2,99 %.
- Šlapanice – patří k největším správním obvodům v Jihomoravském kraji. Na 34 312 ha zde ve 40 obcích žije celkem 73 619 obyvatel, tedy 6,0 % z celkového počtu obyvatel kraje. Průměrný věk obyvatel dosahuje 41,2 let. Z celkového počtu obyvatel ve věku 15 let a více je 65,7 % obyvatel ekonomicky aktivních. Ke konci roku 2024 dosáhl podíl nezaměstnaných osob 2,75 %.
- Tišnov – území o rozloze 34 233 ha, tvořené 59 obcemi s 32 815 obyvateli, je nazýváno bránou Vysočiny. Průměrný věk obyvatel dosahuje 42,2 let. Z celkového počtu obyvatel starších 15 let je 62,9 % obyvatel ekonomicky aktivních. Ke konci roku 2024 dosáhl podíl nezaměstnaných osob 4,08 %.
- Veselí nad Moravou – rozkládá se na území 34 263 ha. Ve 22 obcích žije 36 507 obyvatel, tedy 3,0 % obyvatel Jihomoravského kraje. Průměrný věk obyvatel dosahuje 45,3 let, což je nejvyšší hodnota v porovnání s ostatními správními obvody kraje. Z celkového počtu obyvatel ve věku 15 let a více je 59,1 % obyvatel ekonomicky aktivních. Ke konci roku 2024 dosáhl podíl nezaměstnaných osob 6,15 %.
- Vyškov – leží na území o rozloze 54 004 ha. Ve 42 obcích zde žije 53 598 obyvatel, tedy 4,4 % obyvatel Jihomoravského kraje. Průměrný věk obyvatel dosahuje 42,9 let. Z celkového počtu obyvatel ve věku 15 let a více je 62,8 % obyvatel ekonomicky aktivních. Ke konci roku 2024 dosáhl podíl nezaměstnaných osob 3,46 %.
- Znojmo – největší počet obcí, tedy 111, spravuje ve svém správním obvodu obec s rozšířenou působností Znojmo. Žije zde 93 322 obyvatel, kteří tvoří 7,6 % z celkového počtu obyvatel v Jihomoravském kraji. Současně je rozlohou 124 253 ha největší správní obvod a zaujímá 17,3 % území Jihomoravského kraje. Průměrný věk obyvatel dosahuje 43,1 let. Z celkového počtu obyvatel starších 15 let je 61,1 % obyvatel ekonomicky aktivních. Ke konci roku 2024 dosáhl podíl nezaměstnaných osob 6,56 %.
- Židlochovice – na území 19 425 ha se nachází 24 obcí správního obvodu Židlochovice. V této oblasti žije celkem 34 606 obyvatel. Průměrný věk obyvatel dosahuje 41,4 let. Z celkového počtu obyvatel ve věku 15 let a více je 65,2 % obyvatel ekonomicky aktivních. Ke konci roku 2024 dosáhl podíl nezaměstnaných osob 3,32 %.

Porovnání správních obvodů obcí s rozšířenou působností v Jihomoravském kraji

- Rozlohou i počtem obcí je největší správní obvod ORP Znojmo. Nejmenší území zabírá SO ORP Kuřim a nejméně obyvatel žije v SO ORP Pohořelice.
- Nejvíce obyvatel, téměř jedna třetina z celkového počtu obyvatel kraje, žije ve městě Brno, které tvoří samostatný správní obvod.
- Podíl městského obyvatelstva v kraji dosáhl 61,8 %. Pohyboval se od 22,6 % ve správním obvodu Židlochovice po 100% podíl v Brně.

- Nejmladší obyvatelstvo žilo ve správním obvodu ORP Slavkov u Brna, kde průměrný věk dosahoval 40,8 let. Příznivý byl taktéž ukazatel indexu stárí, podle kterého na 100 dětí ve věku 0-14 let připadalo necelých 95 seniorů starších 65 let.
- Nejvyšší průměrný věk, a to 45,3 let, byl zjištěn u obyvatel SO ORP Veselí nad Moravou, na 100 obyvatel mladších 15 let připadalo téměř 180 osob ve věku 65 let a více. Rozdíl v průměrném věku mezi těmito obvody činil 4,5 let.
- Rodinné domácnosti se dělí na úplné, neúplné a domácnosti tvořené více rodinami. Podíl rodinných domácností s 1 úplnou rodinou se pohyboval v rozmezí od 78,1 % ve správním obvodu Hodonín do 82,3 % ve správním obvodu Šlapanice.
- Z nerodinných domácností byla převážná většina domácností jednotlivců, vícečlenné nerodinné domácnosti tvořily pouze zlomek z celkového počtu, nejméně se vyskytovaly ve správním obvodu Veselí nad Moravou (3,4 %), nejvíce v SO Brno (6,8 %).
- V Jihomoravském kraji se podle výsledků SLDB 2021 počet ekonomicky aktivního obyvatelstva, tedy pracovní síly tvořené zaměstnanými a nezaměstnanými, pohyboval od 7,7 tis. osob ve správním obvodě Pohořelice až po 223,1 tis. osob v obvodě Brno.
- Nejnížší podíl nezaměstnaných osob vykázal SO ORP Šlapanice (2,75 %) a naopak nejvyšší podíl nezaměstnaných žil v SO ORP Hodonín (6,79 %) a Znojmo (6,56 %).
- Největší počet zájemců o práci, připadající na jedno volné pracovní místo, byl ke konci roku 2024 v obvodě Bučovice, kde se o jedno pracovní místo ucházelo 9,9 osob. Naproti tomu ve správním obvodě Pohořelice na jedno pracovní místo připadlo 0,7 uchazeče.
- Nejvýznamnějším centrem bytové výstavby v kraji je správní obvod Brno. Z celkového počtu bytů dokončených v letech 2015–2024 zde byla vystavěna téměř třetina (30,8 %).
- Intenzita bytové výstavby, tedy počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel středního stavu, byla za posledních 10 let nejvyšší ve správním obvodu Pohořelice (8,0) a nejnižší v SO ORP Hodonín (1,9).
- V roce 2024 byla nejvyšší průměrná obytná plocha nově dokončených bytů zaznamenána ve správním obvodu Kuřim (110,3 m²) a obvodu Veselí nad Moravou (105,4 m²). Nejnižší byla naopak v Brně (53,7 m²).
- Všechny obce správních obvodů Brno, Břeclav, Hodonín, Slavkov u Brna a Židlochovice byly plynofikovány a napojeny na veřejný vodojem. Nejmenší napojenost obcí na veřejný vodovod byla v obvodu Tišnov (83,1 %). Nejméně plynofikovanými obvody byly SO ORP Kuřim a Bučovice.
- Z porovnání volební účasti podle správních obvodů v letech 2022–2025 vyplynulo, že se obecně vyšší procento voličů účastní voleb ve správních obvodech. Šlapanice, Kuřim a Tišnov. Naopak nižší zájem voličů byl zaznamenán v SO ORP Hodonín, Brno a Břeclav.
- Rekordní počet voličů se účastnil 2. kola volby prezidenta republiky ve správním obvodu Šlapanice (76,89 %). Z opačné strany spektra lze uvést účast pouhých 30,61 % voličů při volbách do zastupitelstev krajů ve správním obvodu Mikulov.